

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINĮ PROCESĄ REGLAMENTUOJANČIŲ EUROPOS SĄJUNGOS IR
TARPTAUTINĖS TEISĖS AKTŲ ĮGYVENDINIMO ĮSTATYMO NR. X-1809 PRIEDO
PAKEITIMO IR PAPILDYMO DEVINTUOJU⁶ SKIRSNIU
ĮSTATYMAS**

2022 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo papildymas devintuoju⁶ skirsniu

Papildyti Įstatymą devintuoju⁶ skirsniu:

**„DEVINTASIS⁶ SKIRSNIS
DIREKTYVOS (ES) 2020/1828 ĮGYVENDINIMAS**

31²⁴ straipsnis. Taikymo sritis

1. Ieškinys dėl vartotojų viešojo intereso gynimo, pareikštas dėl verslininko padarytų Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų, įskaitant tas, kurios perkeltos į nacionalinę teisę, pažeidimų, kuriais daroma ar gali būti padaryta žala vartotojų kolektyviniams interesams (toliau šiame skirsnyje – ieškinys), nagrinėjamas pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nuostatas, išskyrus šiame įstatyme nustatytas išimtis. Šių Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų sąrašą tvirtina teisingumo ministras. Vartotojų kolektyviniai interesai – tai vartotojų bendrasis interesas, įskaitant vartotojų grupės interesus, kai reiškiamas ieškinys dėl teisių gynimo priemonių taikymo.

2. Šio skirsnio nuostatos taikomos ieškiniams dėl verslininko veiksmų ar neveikimo nutraukimo ar jų uždraudimo ir (ar) teisių gynimo priemonių taikymo, kuriuos vartotojų vardu pareiškia šio įstatymo 31²⁵ straipsnio 1 dalyje nurodyti subjektai kaip ieškovai, įskaitant atvejus, kai verslininko padarytas pažeidimas buvo nutrauktas prieš pareiškiant ieškinį arba prieš baigiant jį nagrinėti. Teisių gynimo priemone laikoma verslininko pareiga užtikrinti Europos Sąjungos teisės akte arba Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatytos vartotojo teisės įgyvendinimą (pavyzdžiui, kompensacijos sumokėjimą, remonto darbų atlikimą, prekės pakeitimą, kainos sumažinimą, sutarties nutraukimą, sumokėtos kainos grąžinimą).

3. Šio skirsnio nuostatos nedaro įtakos Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatyme ir kituose įstatymuose nustatytoms vartotojų teisėms.

31²⁵ straipsnis. Ieškinio pareiškimas

1. Ieškinį turi teisę pareikšti Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatyme ar kitame įstatyme nurodytas subjektas, kuriam tokia teisė suteikta (toliau šiame skirsnyje – kompetentingas subjektas).

2. Ieškinį keli skirtingų Europos Sąjungos valstybių narių kompetentingi subjektai gali pareikšti kartu, jeigu pažeidimu padaroma ar gali būti padaryta žala vartotojų kolektyviniams interesams skirtingose Europos Sąjungos valstybėse narėse.

31²⁶ straipsnis. Ieškinio senaties termino nutraukimo ypatumai

1. Pareiškus ieškinį dėl verslininko veiksmų ar neveikimo nutraukimo ar jų uždraudimo, nutraukiamas ir reikalavimams dėl teisių gynimo priemonių taikymo taikomas ieškinio senaties terminas.

2. Pareiškus ieškinį dėl teisių gynimo priemonių taikymo, nutraukiamas ir suinteresuotų vartotojų reikalavimams dėl teisių gynimo priemonių taikymo taikomas ieškinio senaties terminas.

31²⁷ straipsnis. Ieškinio dėl teisių gynimo priemonių taikymo finansavimo ypatumai

1. Jeigu ieškinį dėl teisių gynimo priemonių taikymo finansuoja trečiasis asmuo, kompetentingas subjektas privalo imtis priemonių užtikrinti, kad toks finansavimas nekeltų interesų konflikto ir neturėtų neigiamo poveikio vartotojų kolektyvinių interesų apsaugai.

2. Jeigu ieškinį dėl teisių gynimo priemonių taikymo finansuoja trečiasis asmuo, kompetentingas subjektas privalo užtikrinti, kad jo priimami sprendimai dėl bylos vedimo, įskaitant sprendimus dėl taikos sutarties sudarymo, nepriklausytų nuo ieškinį finansuojančio trečiojo asmens interesų. Draudžiama finansuoti ieškinį dėl teisių gynimo priemonių taikymo, jeigu finansavimą teikiantis trečiasis asmuo yra verslininko, kuriam reiškiamas ieškinys, konkurentas arba nuo jo priklauso.

3. Jeigu ieškinį dėl teisių gynimo priemonių taikymo finansuoja trečiasis asmuo, kompetentingas subjektas privalo tai nurodyti ieškinyje ir teismui pateikti informaciją apie tokio finansavimo šaltinius.

4. Jeigu pareiškiant ieškinį nesilaikyta šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų reikalavimų, teismas nustato terminą ieškinio trūkumams pašalinti. Jeigu šių trūkumų pašalinti neįmanoma, teismas atsisako priimti ieškinį, o priimtą ieškinį palieka nenagrinėtą.

31²⁸ straipsnis. Kompetentingo subjekto procesinio subjektiškumo vertinimas

1. Europos Komisijos pagal Direktyvą (ES) 2020/1828 paskelbtas kompetentingų subjektų sąrašas laikomas tinkamu kitos Europos Sąjungos valstybės narės kompetentingo subjekto procesinio subjektiškumo pareiškiant ieškinį įrodymu, tačiau teismas turi teisę įvertinti, ar kompetentingo subjekto veiklos tikslai suderinami su konkretaus ieškinio pareiškimu. Nustatęs, kad jie nėra suderinami, teismas atsisako priimti ieškinį, o priimtą ieškinį palieka nenagrinėtą.

2. Verslininkas atsiliepiame į ieškinį turi teisę teismui pateikti motyvuotą prašymą pripažinti, kad ieškinį pareiškęs kompetentingas subjektas neatitinka Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 13¹ straipsnyje ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės teisės aktuose kompetentingiems subjektams nustatytų sąlygų. Jeigu teismas nustato, kad ieškinį pareiškęs kompetentingas subjektas neatitinka minėtų sąlygų, ieškinys paliekamas nenagrinėtas.

31²⁹ straipsnis. Ieškinių dėl verslininko veiksmų ar neveikimo nutraukimo ar jų uždraudimo pareiškimo ir nagrinėjimo ypatumai

1. Kompetentingas subjektas apie ketinimą pareikšti ieškinį dėl verslininko veiksmų ar neveikimo nutraukimo ar jų uždraudimo turi pranešti verslininkui registruotąja pašto siunta išsiųsdamas rašytinę pretenziją verslininko – fizinio asmens gyvenamosios vietos adresu arba verslininko – juridinio asmens buveinės adresu. Pretenzijoje nurodomas verslininko padarytas pažeidimas, apibūdinami vartotojai, kurių kolektyviniams interesams ketinama atstovauti, išdėstomi reikalavimai verslininkui ir įspėjama, kad jų neįvykdžius per keturiolika dienų nuo pretenzijos gavimo dienos kompetentingas subjektas gali kreiptis į teismą ir pareikšti ieškinį. Jeigu per šį terminą atsakymas į pretenziją negaunamas, laikoma, kad verslininkas jos nepatenkino.

2. Pareiškiant ieškinį dėl verslininko veiksmų ar neveikimo nutraukimo ar jų uždraudimo, nereikalaujama įrodyti šių aplinkybių:

- 1) kad dėl verslininko padaryto pažeidimo atskiri vartotojai patyrė nuostolių;
- 2) kad verslininko pažeidimas padarytas tyčia ar dėl neatsargumo.

3. Ieškinyje dėl verslininko veiksmų ar neveikimo nutraukimo ar jų uždraudimo turi būti apibūdinama vartotojų, kurių kolektyviniams interesams atstovaujama pareikštu ieškiniu, grupė.

4. Nagrinėjant ieškinius dėl verslininko veiksmų ar neveikimo nutraukimo ar jų uždraudimo, netaikoma Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 49 straipsnio 4 dalies nuostata.

31³⁰ straipsnis. Ieškinių dėl teisių gynimo priemonių taikymo pareiškimo ir nagrinėjimo ypatumai

1. Pareiškiant ieškinį dėl teisių gynimo priemonių taikymo, nereikalaujama, kad teismas per atskirą procesą būtų nustatęs verslininko padarytą pažeidimą.

2. Pareiškiant ieškinį dėl teisių gynimo priemonių taikymo nurodomi: kiekvieno vartotojo, kurio interesams atstovaujama pareikštu ieškiniu, vardas ir pavardė, gyvenamoji vieta, asmens kodas, duomenys ryšiams palaikyti (adresas pašto korespondencijos siuntoms, telefono numeris ir kiti duomenys). Kartu su ieškiniu pateikiami vartotojų pareiškimai dėl to, kad jie sutinka, jog jų interesams būtų atstovaujama pareikštu ieškiniu. Pareiškimo formos pavyzdį tvirtina teisingumo ministras.

3. Teismas, priėmęs ieškinį dėl teisių gynimo priemonių taikymo, specialiaame interneto tinklalapyje suinteresuotų vartotojų informavimo tikslu paskelbia pranešimą apie galimybę ieškinyje nenurodytiems vartotojams pateikti teismui šio straipsnio 2 dalyje nurodytą pareiškimą. Atsižvelgdamas į ieškinio dalyką ir pagrindą bei į vartotojų, kurių kolektyviniams interesams atstovaujama pareikštu ieškiniu, skaičių ir jų sklaidą, teismas skelbiamame pranešime nustato nuo trisdešimt iki devyniasdešimt dienų terminą šioje dalyje nurodytam pranešimui pateikti.

4. Pasibaigus šio straipsnio 3 dalyje nurodytam terminui, kompetentingas subjektas, jeigu reikia, ne vėliau kaip per keturiolika dienų turi pateikti teismui patikslintą ieškinį.

5. Nagrinėjant ieškinius dėl teisių gynimo priemonių taikymo, netaikoma Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 49 straipsnio 4 dalies nuostata.

6. Patenkinus ieškinį dėl teisių gynimo priemonių taikymo ar teismui dėl šio reikalavimo patvirtinus taikos sutartį, teismo sprendime nurodomi konkretūs vartotojai, kurie turi teisę pasinaudoti šiomis priemonėmis.

7. Įsiteisėjus šio straipsnio 6 dalyje nurodytam teismo sprendimui, teismas išduoda vykdomuosius raštus pagal rašytinius kompetentingo subjekto ir (ar) šio straipsnio 6 dalyje nurodytų vartotojų pareiškimus.

8. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytame teismo sprendime nurodytų teisių gynimo priemonių įgyvendinimas nedaro įtakos kitų teisių gynimo priemonių, kurios nustatytos įstatyme ar Europos Sąjungos teisės akte ir kurios nebuvo ieškinio dalykas, įgyvendinimui.

31³¹ straipsnis. Akivaizdžiai nepagrįsto ieškinio pareiškimo pasekmės

Teismas, pasirengimo nagrinėti bylą teisme metu nustatęs, kad kompetentingas subjektas pareiškė akivaizdžiai nepagrįstą ieškinį, turi teisę iki nutarties skirti bylą nagrinėti teismo posėdyje priėmimo nuspręsti ieškinį palikti nenagrinėtą.

31³² straipsnis. Bylinėjimosi išlaidų paskirstymo ypatumai

1. Bylinėjimosi išlaidos iš vartotojų, kurie teismui pateikė šio įstatymo 31³⁰ straipsnio 2 dalyje nurodytus pareiškimus, nepriteisiamos.

2. Teismas gali nukrypti nuo šio straipsnio 1 dalyje nustatytos bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklės, *mutatis mutandis* taikydamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 93 straipsnio 4 dalies nuostatą.

3. Kompetentingo subjekto patirtos išlaidos, susijusios su informacijos teikimu suinteresuotiems vartotojams ieškinio pareiškimo ar nagrinėjimo tikslu, priskiriamos prie išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu.

4. Iš vartotojų, kurie teismui pateikė šio įstatymo 31³⁰ straipsnio 2 dalyje nurodytus pareiškimus, kompetentingas subjektas gali reikalauti sumokėti ieškinio administravimo mokestį. Vartotojų mokamas ieškinio administravimo mokestis priskiriamas prie išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytų bylinėjimosi išlaidų didžiausias dydis ir jų apmokėjimo tvarka nustatomi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 88 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

31³³ straipsnis. Vartotojų informavimas apie priimtą teismo sprendimą

1. Išnagrinėjęs ieškinį dėl verslininko veiksmų ar neveikimo nutraukimo ar jų uždraudimo arba dėl šio reikalavimo patvirtinės taikos sutartį, siekdamas informuoti suinteresuotus vartotojus, teismas priimtą sprendimą skelbia specialiaame interneto tinklalapyje.

2. Išnagrinėjus ieškinį dėl teisių gynimo priemonių taikymo ar teismui dėl šio reikalavimo patvirtinus taikos sutartį, priimtas teismo sprendimas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka įteikiamas vartotojams, kurie teismui pateikė šio įstatymo 31³⁰ straipsnio 2 dalyje nurodytus pareiškimus.“

2 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Papildyti Įstatymo priedą 13 punktu:

„13. 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/1828 dėl atstovaujamųjų ieškinių siekiant apsaugoti vartotojų kolektyvinius interesus, kuria panaikinama Direktyva 2009/22/EB.“

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2023 m. birželio 25 d.
2. Teisingumo ministras iki 2022 m. gruodžio 25 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Šio įstatymo nuostatos taikomos, kai ieškinys pareiškiamas po šio įstatymo įsigaliojimo. Jei ieškinyje pareiškiami reikalavimai dėl teisių gynimo priemonių taikymo, šio įstatymo nuostatos dėl ieškinio senaties termino nutraukimo taikomos, kai šie reikalavimai grindžiami po šio įstatymo įsigaliojimo padarytais Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų, įskaitant tas, kurios perkeltos į nacionalinę teisę, pažeidimais.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas